

Javaslat a Debreceni Értéktárba történő felvételéhez

I. A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve:

2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:

Név: MÁTRAI-DAGY AUDREA

Levelezési cím: Debrecen 4026 Nagy Gábor István u. 6

Telefonszám: 30/618-9764

E-mail cím: amatraim@gmail.com

II. A TELEPÜLÉSI ÉRTÉK ADATAI

1. A települési érték megnevezése:

Debreceni cifraszűr

2. A települési érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása

agrár- és élelmiszergazdaság

egészség és életmód

épített környezet

ipari és műszaki megoldások

kulturális örökség

sport

természeti környezet

turizmus

3. A települési érték fellelhetőségének helye:

4. A települési érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása

A földig érő vállra vetett köpönyeg szerű ruhadarabot az ősmagyarország minden rétege viselte a földművestől a fejedelemig, de legszélesebb körben a birtokos magyar parasztok között elterjedt népviselet volt a 19. században. Szűrűszabók készítették, anyaga vastag posztó, melybe gyapjúszálát és növényi rostokat is belesűrítették. A cifraszűr küllemének változása - ahogyan a 18. század közepéig mindennapos, dísztelen viselet a 19. századra egyre díszítettebbé vált, majd a század végén már csak ünnepi viseletként használták- méltón reprezentálja a magyar népi díszítőművészet stílus korszakainak változásait.

5. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett:

A cifraszűröket díszítési módjuk különbözteti meg vidékenként melyek közül az egyik legkülönlegesebb a debreceni. Míg a környező bihari települések szűrjeinek alapszíne a sötét barnás illetve fekete, egyedül a debreceni fehér, rajta pedig a piros és zöld árnyalataiból összeállított hímzett motívumok. Maga az alapanyag, a szűrűposztó készítése is nagy múltra tekint vissza városunkban, mely mesterségnek emléket állít a róla elnevezett Csapó utca. A debreceni cifraszűr díszítése az 1800-as évek elején kezdődhetett, s más vidékektől eltérően itt a nők hímezték. Mellén szíjcsat tartotta össze a viseletet, melyet a szintén hírneves debreceni szíjgyártók- bőrműves mesterek készítettek zöld szironnyal. Szintén egyediségét hangsúlyozza a hímzett nagy aszajfolt. Sajátos- egyedi motívumkincsének mára egyetlen tolmácsolója maradt Bagdi Lajosné Csokonai díjas hímző Népi Iparművész személyében.